

Anonymiseret version

Oversættelse

C-73/20 – 1

Sag C-73/20

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

13. februar 2020

Forelæggende ret:

Bundesgerichtshof (Tyskland)

Afgørelse af:

23. januar 2020

Revisionsappellant:

ZM som kurator for Oeltrans Befrachtungsgesellschaft mbH

Revisionsindstævnt:

E. A. Frerichs

BUNDESGERICHTSHOF

KENDELSE

[Udelades]

Afsagt den:

23. januar 2020

[Udelades]

i sagen

advokat ZM som kurator for insolvensbehandlingen af Oeltrans Befrachtungsgesellschaft mbH, [udelades] Hamburg,

sagsøger og revisionsappellant,

[Udelades]

DA

mod

E. A. Frerichs, [udelades], Nederlandene,

sagsøgt og revisionsindstævnt,

[udelades] [org. s. 2]

har Bundesgerichtshofs (forbundsdomstolens) IX. afdeling for civile sager i retsmødet den 23. januar 2020 [udelades]

afsagt følgende kendelse:

- I. Sagen udsættes.
- II. I henhold til artikel 267, stk. 1, litra b), og stk. 3, i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) anmodes Den Europæiske Unions Domstol med henblik på fortolkning af EU-retten om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

Skal artikel 13 i Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om insolvensbehandling (EFT 2000, L 160, s. 1, berigtiget i EUT 2014, L 350, s. 15) og artikel 12, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT 2008, L 177, s. 6) fortolkes således, at den lovgivning, der i henhold til sidstnævnte forordning finder anvendelse på en kontrakt, også er afgørende for den betaling, som en tredjemand yder til opfyldelse af en betalingsforpligtelse, der ifølge kontrakten påhviler en af kontraktens parter? [Org. s. 3]

Præmisser:

I.

- 1 Sagsøgeren har siden den 25. marts 2016 fungeret som kurator for insolvensbehandlingen af Oeltrans Befrachtungsgesellschaft mbH (herefter »debitor«), som har hjemsted i Tyskland; insolvensbehandlingen blev indledt den 29. april 2011. Debitor var en del af Oeltrans-koncernen, som også omfattede Tankfracht GmbH, ligeledes med hjemsted i Tyskland. Mellem Tankfracht GmbH og sagsøgte, som har hjemsted i Nederlandene, var der indgået en kontrakt om et fartøj til sejlads på indre vandveje, på grundlag af hvilken Tankfracht GmbH skyldte sagsøgte et vederlag på 8 259,30 EUR. Ifølge sagsøgtes fremstilling skulle denne for Tankfracht GmbH med skibet udføre en transport fra en indlastningshavn i Nederlandene til en lossehavn i Tyskland. Ifølge sagsøgerens fremstilling drejede det sig om en charterkontrakt for fartøjet. Den 9. november

2010 betalte debitor det beløb, som Tankfracht GmbH skyldte »vedrørende Tankfracht«, til sagsøgte.

- 2 Ved stævning indleveret til retten den 21. december 2014 rejste den oprindelige, senere afdøde kurator krav om tilbagebetaling af beløbet på 8 259,30 EUR plus renter som omstødelsessøgsmål. [Processuelle oplysninger] [udelades] **[org. s. 4]** [udelades] På grund af forsømmelser fra rettens side blev stævningen først forkyndt for sagsøgte i Nederlandene i december 2016.
- 3 Landgericht (den regionale ret i første instans) anvendte tysk ret og gav sagsøgeren medhold. Appeldomstolen ændrede – ligeledes på grundlag af tysk ret – afgørelsen fra Landgericht (den regionale ret i første instans) og frifandt sagsøgte, idet den fulgte sagsøgtes indsigelse om forældelse. Med revisionsappellen, som appeldomstolen har givet tilladelse til, har sagsøgeren nedlagt påstand om stadfæstelse af dommen fra Landgericht (den regionale ret i første instans).

II.

- 4 Afgørelsen af revisionsappellen afhænger af fortolkningen af artikel 13 i Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om insolvensbehandling (herefter »insolvensforordningen (gl.)«) og artikel 12, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (herefter »Rom I-forordningen«). Spørgsmålet er, om den lovgivning, som i henhold til sidstnævnte forordning finder anvendelse på en kontrakt, i forbindelse med artikel 13 i insolvensforordningen (gl.) også er afgørende for den betaling, som en tredjemand yder til opfyldelse af den ene parts betalingsforpligtelse i henhold til kontrakten. Inden der træffes afgørelse vedrørende sagsøgerens revisionsappel, skal sagen derfor udsættes, og der skal indhentes en præjudiciel afgørelse fra Den Europæiske Unions Domstol i henhold til artikel 267, stk. 1, litra b), og stk. 3, TEUF. **[Org. s. 5]**
- 5 1. I henhold til artikel 4, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om insolvensbehandling er det principielt lovgivningen i den medlemsstat, hvor insolvensbehandlingen indledes (lex fori concursus), der er bestemmende for insolvensbehandlingen og dens virkninger. I henhold til insolvensforordningens (gl.) artikel 4, stk. 2, litra m), bestemmer lovgivningen i den medlemsstat, hvor insolvensbehandlingen indledes, navnlig reglerne for, at retshandler, som er til skade for alle kreditorerne, er ugyldige i sig selv, kan omstødes eller kan anfægtes. Da insolvensbehandlingen af debtors bo i den foreliggende sag er indledt i Tyskland, skal omstødeligheden principielt bedømmes efter tysk ret.
- 6 2. I henhold til de tyske insolvensregler er debtors betaling til sagsøgte omstødelig i henhold til § 143, stk. 1, og § 134, stk. 1, i Insolvenzordnung (insolvensloven, herefter »InsO«). Betalingen i henhold til Tankfracht GmbH's forpligtelse var en vederlagsfri ydelse fra debtors side, idet Tankfracht GmbH var

insolvent, og sagsøgtes krav mod debitor derfor var økonomisk værdiløst; ved opfyldelsen af kravet mistede sagsøgte derfor økonomisk set intet, som kunne anses for en modydelse for betalingen. Efter Bundesgerichtshofs (forbundsdomstolens) opfattelse er kravet – i modsætning til, hvad appelretten lagde til grund – heller ikke forældet. [Bemærkninger vedrørende forældelsen] [udelades] **[Org. s. 6]**

- 7 3. Ifølge dette skulle sagsøgerens påstand tages til følge. Sagsøgte påberåber sig imidlertid artikel 13 i insolvensforordningen (gl.). Ifølge denne bestemmelse, som uden materiel ændring blev overtaget som artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848 af 20. maj 2015 (herefter »insolvensforordningen (ny)«), finder artikel 4, stk. 2, andet punktum, litra m), i insolvensforordningen (gl.) ikke anvendelse, når den, der har nydt godt af en handling, som er til skade for alle kreditorerne, kan godtgøre, at nævnte handling er undergivet lovgivningen i en anden medlemsstat end den, hvor insolvensbehandlingen er indledt, og at denne lovgivning i det pågældende tilfælde ikke åbner nogen mulighed for at anfægte denne handling. Sagsøgte er af den opfattelse, at den anfægtede betaling skal bedømmes efter nederlandsk lovgivning, og har fremlagt bevis for, at denne lovgivning ikke åbner nogen mulighed for at anfægte betalingen.
- 8 a) Om den første betingelse i artikel 13 i insolvensforordningen (gl.) er opfyldt, afhænger efter Bundesgerichtshofs (forbundsdomstolens) opfattelse af besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål. Den handling i denne bestemmelses forstand, som begunstigede sagsøgte til skade for debtors kreditorer, er debtors betaling til sagsøgte. Hvilken lovgivning, der er gældende for denne handling (lex causae, virkningsstatut), følger af tysk international privatret. Dette gælder uafhængigt af, om virkningsstatuttet etableres på grundlag af lovvalgsreglerne i den stat, hvor insolvensbehandlingen indledes (lex fori concursus) eller på grundlag af lovvalgsreglerne i den stat, hvor sagen anlægges (lex fori) ([udelades]). I begge tilfælde er det i den foreliggende sag de tyske lovvalgsregler, der bestemmer, hvilken lovgivning der gælder for betalingen. **[Org. s. 7]**
- 9 Hvilken lovgivning, der gælder for kontraktlige forpligtelser, som har en tilknytning til forskellige staters lovgivning, bestemmes primært af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser, som er EU-lovgivning, der også finder direkte anvendelse i Tyskland. I henhold til forordningens bestemmelser er kontrakten mellem Tankfracht GmbH og sagsøgte underlagt nederlandsk lovgivning. Dette følger, hvis det som fremført af sagsøgte drejer sig om en transportkontrakt, af Rom I-forordningens artikel 5, stk. 1, idet sagsøgte har sit sædvanlige opholdssted i Nederlandene, hvor modtagelsesstedet også er beliggende. Hvis der, hvilket sagsøgeren muligvis mener med betegnelsen charterkontrakt (jf. herom Domstolens dom af 6.10.2009, C-133/08, EuZW 2009, 822), er tale om en lejekontrakt, følger anvendelsen af nederlandsk lovgivning af Rom I-forordningens artikel 4, stk. 2.

- 10 Spørgsmålet er, om insolvensdebitors betaling som omhandlet i artikel 13 i insolvensforordningen (gl.) dermed også er underlagt nederlandsk lovgivning. For så vidt angår forholdet mellem kontraktens parter er det omtvistet i litteraturen vedrørende § 13 i insolvensforordningen (gl.) og artikel 16 i insolvensforordningen (ny), om der med hensyn til spørgsmålet om, hvilken ret der finder anvendelse på opfyldelsen af en kontraktlig forpligtelse, skal tages hensyn til kontrakten eller særskilt til opfyldelseshandlingen; efterhånden dominerer nok den opfattelse, at det som regel er kontraktstatuttet, der er afgørende ([udelades]). Lovvalgsreglerne i Rom I-forordningen er heller ikke entydige på dette punkt. I henhold til Rom I-forordningens artikel 12, stk. 1, litra b), er den lov, der finder anvendelse på kontrakten, også afgørende for opfyldelsen af de forpligtelser, der stiftes ved den. Der findes imidlertid fortalere for den opfattelse, **[org. s 8]**, at det trods bestemmelsen i Rom I-forordningens artikel 12, stk. 1, litra b), ikke er kontraktstatuttet, der er afgørende for, om en disposition, der tjener til opfyldelse, er gyldig, men derimod det statut, der er relevant for dispositionen ([udelades]). Begrebet »opfyldelse« i Rom I-forordningens artikel 12, stk. 1, litra b), refererer ifølge denne opfattelse derimod til de betingelser som helhed, under hvilke den karakteristiske ydelse for den pågældende forpligtelse skal leveres ([udelades]).
- 11 Såfremt kreditors fordring ikke bliver opfyldt af den anden part i kontrakten, men som i den foreliggende sag af en tredjemand, bliver spørgsmålet om kontraktstatuttets anvendelighed først rigtig relevant. Der foreligger ingen kontraktrelation mellem den ydende tredjemand og betalingsmodtageren. På den anden side tjener betalingen til opfyldelse af kreditors krav i henhold til kontrakten. Dennes kontrakt med hans debitor udgør det retlige grundlag for, at han må beholde den modtagne betaling. Efter tysk ret kan han ikke afvise tredjemandens ydelse, såfremt hans kontrahent ikke gør indsigelse over for denne (§ 267, stk. 2, i Bürgerliches Gesetzbuch, borgerlig lovbog, herefter »BGB«). Såfremt det for tredjemanden netop kommer an på at opfylde fordringsdebitorens forpligtelse, kan man heller ikke sidestille hans ydelse med en gave, som er uafhængig af det afbetalte krav ([udelades]). Det kan også tale til fordel for, at kontraktstatuttet er afgørende i et sådant tilfælde, at hvis en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af uberettiget berigelse, vedrører et eksisterende retsforhold mellem parterne med nær tilknytning **[org. s. 9]** til den pågældende uberettigede berigelse, anvendes i henhold til artikel 10, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007, af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) den lov, som dette retsforhold er underlagt. Det anføres, at dette også gælder for ydelser på fremmed gæld ([udelades]).
- 12 b) Såfremt det præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, og nederlandsk lovgivning er afgørende for debitors betaling, afhænger sagens afgørelse i henhold til artikel 13 i insolvensforordningen (gl.) af, om sagsøgte kan dokumentere, at denne lovgivning ikke åbner nogen mulighed for at anfægte betalingen. Dette har sagsøgte påstået og bevist.

[udelades]

ARBEJDS
DOKUMENT